

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№269 – септември 2014

Добиви от земеделски култури – реколта`2013 Окончателни резултати

Таблица 1 Площи, производство и добиви от земеделски култури – реколта`2013

Култури	Засети площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Средни добиви (кг/ха)	Производство (тонове)	Влажност (%)	Примеси (%)
Пшеница и лимец	1 318 715	1 314 288	4 189	5 504 941	11.7%	2.5%
в т.ч. обикновена пшеница и лимец	1 305 974	1 301 561	4 198	5 464 056	11.7%	2.5%
Ръж	15 831	15 458	1 886	29 153	10.8%	3.3%
Ечемик	198 726	197 464	3 691	728 836	11.4%	2.6%
Овес	18 966	17 891	1 989	35 581	11.0%	3.0%
Царевица за зърно	429 354	428 300	6 394	2 738 671	12.8%	2.5%
Ориз	10 306	10 214	5 495	56 121	15.5%	3.3%
Тритикале	14 097	13 729	2 827	38 808	11.2%	3.5%
Други зърнено-житни	10 030	9 642	2 263	21 819	-	-
в т.ч. просо	-	3 120	1 356	4 231	-	-
в т.ч. сорго	-	4 339	2 679	11 625	-	-
Фуражен грах зърно	1 423	1 243	1 627	2 022	10.9%	2.9%
Фий и лупина-семе	654	630	1 690	1065	-	-
Слънчоглед	882 106	878 637	2 247	1 974 425	8.7%	2.7%
Рапица	137 718	134 656	2 501	336 731	9.3%	3.0%
Соя	336	336	1 798	604	-	-
Фъстъци	603	601	1 799	1 081	-	-
Тикви за семки (маслодайни)	4 771	4 759	861	4 096	-	-
Други маслодайни	783	776	921	715	-	-
Памук	242	236	1 004	237	-	-
Маслодайна роза	3 290	3 225	2 692	8 681	-	-
Лавандула	5 083	4 136	2 426	10 034	-	-
Валериана	31	24	1 958	47	-	-
Кориандър	15 628	15 310	980	15 009	-	-
Други ароматни и медицински	5 354	4 987	1 190	5 934	-	-
в т.ч. мента	-	160	2 063	330	-	-
в т.ч. маточина	-	536	2 849	1 527	-	-
в т.ч. резене	-	1 565	787	1 232	-	-
в т.ч. силибум	-	1 554	600	933	-	-
Тютюн	20 573	20 400	1 787	36 446	-	-
Ориенталски	-	14 397	1 677	24 140	-	-
Виржиния	-	4 506	1 961	8 835	-	-
Бърлей	-	1 497	2 319	3 471	-	-
Други индустриални култури	1 595	1 465	1 580	2 315	-	-
Фуражно цвекло	56	56	20 196	1 131	-	-
Фуражни зеленчуци и други окопни фуражни култури	119	93	12 387	1 152	-	-
Царевица за силаж и зелен фураж	21 475	21 315	18 702	398 630	-	-
Едногодишни фуражи	7 921	7 477	8 236	61 582	-	-
в т.ч. едногодишни фуражи за зелено изхранване	-	4 078	11 274	45 974	-	-
в т.ч. едногодишни фуражи за сено	-	3 399	4 592	15 608	-	-
Едногодишни зърнени, прибрани на зелено или за сено	-	1 215	4 462	5 421	-	-
Люцерна	66 668	64 752	5 251	339 991	-	-
Други бобови култури за сено	564	564	2 777	1 566	-	-
Временни житни тревы за сено	642	623	4 406	2 745	-	-
Постоянни ливади за сено	295 673	103 750	2 479	257 208	-	-

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", наблюдение "Добиви от земеделски култури – реколта`2013"

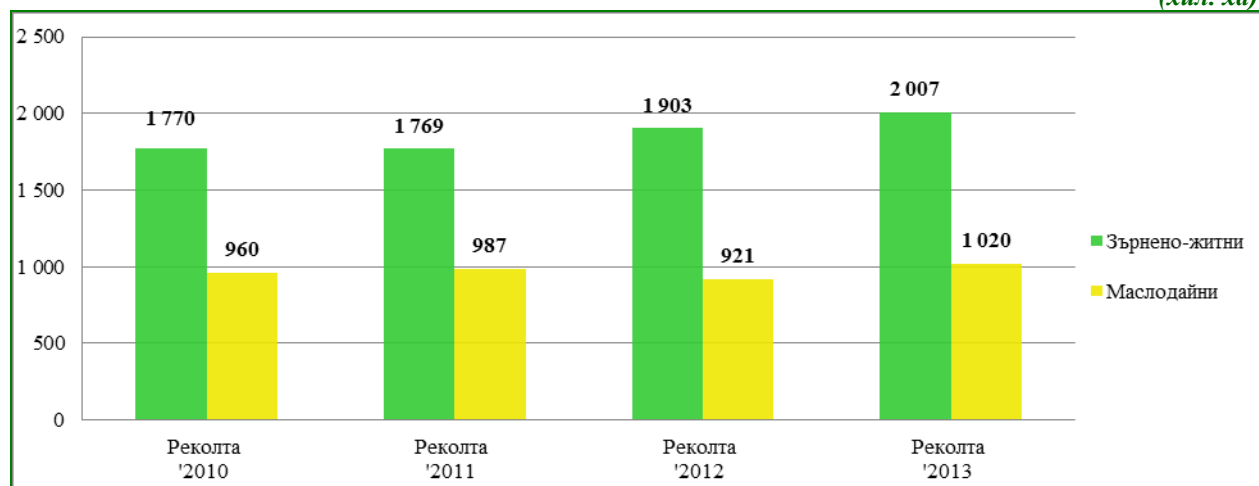
Резултати и анализи

Таблица 2 Сравнение на реколтираните площи, производството и средните добиви на основни култури – реколта '2012 и реколта '2013

Култури	Реколтирани площи			Производство			Средни добиви		
	Реколта '2012 (ха)	Реколта '2013 (ха)	Изменение 2013/2012 (%)	Реколта '2012 (тонове)	Реколта '2013 (тонове)	Изменение 2013/2012 (%)	Реколта '2012 (кг/ха)	Реколта '2013 (кг/ха)	Изменение 2013/2012 (%)
Пшеница и лимец	1 185 007	1 314 288	11%	4 455 104	5 504 941	24%	3 760	4 189	11%
Ръж	12 617	15 458	23%	21 979	29 153	33%	1 742	1 886	8%
Ечемик	191 432	197 464	3%	661 932	728 836	10%	3 458	3 691	7%
Овес	16 640	17 891	8%	30 822	35 581	15%	1 852	1 989	7%
Царевица за зърно	466 789	428 300	-8%	1 717 785	2 738 671	59%	3 680	6 394	74%
Ориз	9 873	10 214	3%	54 896	56 121	2%	5 560	5 495	-1%
Тритикале	10 808	13 729	27%	26 514	38 808	46%	2 453	2 827	15%
Слънчоглед	780 755	878 637	13%	1 387 780	1 974 425	42%	1 777	2 247	26%
Рапица	134 516	134 656	0%	271 041	336 731	24%	2 015	2 501	24%
Маслодайна роза	3 007	3 225	7%	8 554	8 681	1%	2 845	2 692	-5%
Лавандула	2 960	4 136	40%	6 212	10 034	62%	2 099	2 426	16%
Царевица за силаж и зелен фураж	31 586	21 315	-33%	434 083	398 630	-8%	13 743	18 702	36%
Люцерна	57 032	64 752	14%	244 137	339 991	39%	4 281	5 251	23%

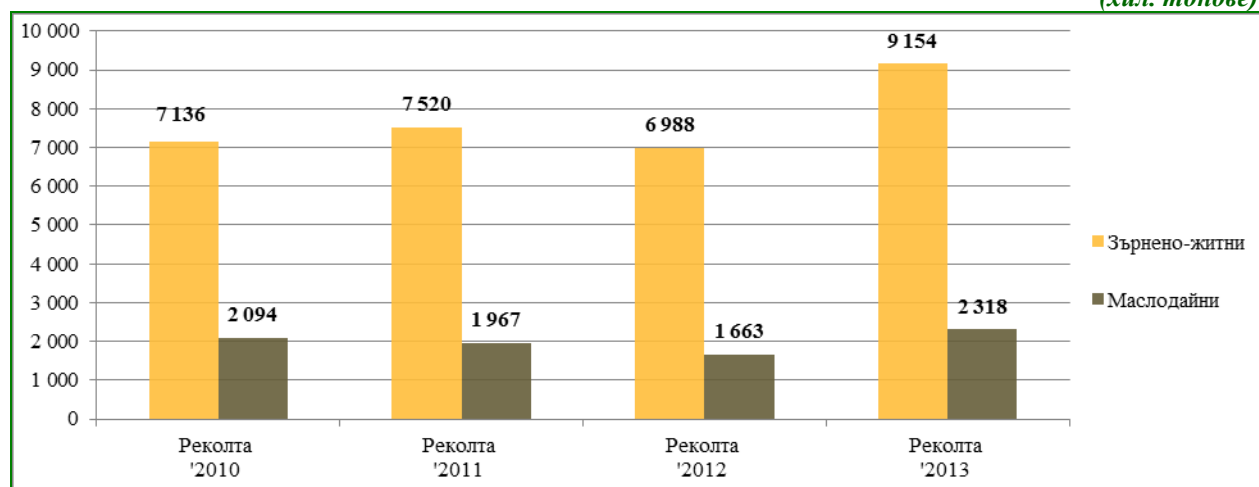
Източник: МЗХ, отдел "Агостатистика", наблюдение "Добиви от земеделски култури"

Графика 1 Реколтирани площи със зърнено-житни и маслодайни култури – реколти 2010, 2011, 2012, 2013 (хил. ха)

Източник: МЗХ, отдел "Агостатистика", наблюдение "Добиви от земеделски култури"

Графика 2 Производство от зърнено-житни и маслодайни култури – реколти 2010, 2011, 2012, 2013 (хил. тонове)

Източник: МЗХ, отдел "Агостатистика", наблюдение "Добиви от земеделски култури"

През 2013 производството на зърнено-житни култури се увеличава с 31% спрямо реколта '2012. Това се дължи основно на по-високите средни добиви и увеличението на реколтираните площи. Средните добиви на царевицата за зърно се увеличават със 74% спрямо реколта '2012, на пшеницата – с 11%. Производството на маслодайни култури се увеличава с 39% спрямо реколта '2012, като реколтираните площи са с 11% повече. Реколтираните площи със слънчоглед са 86% от площите на маслодайните култури.

Таблица 3 Реколтирани площи, производство и средни добиви от земеделски култури – реколта '2013, по статистически зони и райони

Статистически зони Статистически райони	Пшеница	Ечемик	Ръж	Тритикале	Овес	Царевица за зърно
<i>Реколтирани площи (ха)</i>						
България	1 314 288	197 464	15 458	13 729	17 891	428 300
Северна и Югоизточна България	1 095 342	170 004	3 668	6 993	10 921	406 130
Северозападен	276 029	33 376	135	1 363	4 680	161 476
Северен централен	253 300	41 128	194	402	1 266	109 604
Североизточен	300 817	27 556	14	1 359	2 046	124 421
Югоизточен	265 196	67 944	3 325	3 869	2 929	10 629
Югозападна и Южна централна България	218 946	27 460	11 790	6 736	6 970	22 170
Югозападен	70 426	6 762	5 165	794	4 670	10 232
Южен централен	148 520	20 698	6 625	5 942	2 300	11 938
<i>Производство (тонове)</i>						
България	5 504 941	728 836	29 153	38 808	35 581	2 738 671
Северна и Югоизточна България	4 838 281	651 524	7 700	21 956	23 427	2 644 946
Северозападен	1 167 020	123 948	459	4 072	10 447	990 390
Северен централен	1 256 716	179 829	423	1 753	3 365	786 207
Североизточен	1 443 081	110 709	43	5 403	4 929	819 514
Югоизточен	971 464	237 038	6 775	10 728	4 686	48 835
Югозападна и Южна централна България	666 660	77 312	21 453	16 852	12 154	93 725
Югозападен	202 871	16 359	10 235	1 751	8 547	36 473
Южен централен	463 789	60 953	11 218	15 101	3 607	57 252
<i>Средни добиви (кг/ха)</i>						
България	4 189	3 691	1 886	2 827	1 989	6 394
Северна и Югоизточна България	4 417	3 832	2 099	3 140	2 145	6 513
Северозападен	4 228	3 714	3 400	2 988	2 232	6 133
Северен централен	4 961	4 372	2 180	4 361	2 658	7 173
Североизточен	4 797	4 018	3 071	3 976	2 409	6 587
Югоизточен	3 663	3 489	2 038	2 773	1 600	4 595
Югозападна и Южна централна България	3 045	2 815	1 820	2 502	1 744	4 228
Югозападен	2 881	2 419	1 982	2 205	1 830	3 565
Южен централен	3 123	2 945	1 693	2 541	1 568	4 796

Статистически зони Статистически райони	Кориандър	Слънчоглед	Рапица	Царевица за силаж и за зелен фураж	Люцерна	Постоянни ливади за сено
<i>Реколтирани площи (ха)</i>						
България	15 310	878 637	134 656	21 315	64 752	103 750
Северна и Югоизточна България	14 798	768 595	119 179	17 716	44 390	42 501
Северозападен	с	209 258	35 897	4 268	8 117	17 735
Северен централен	490	182 991	34 209	3 524	12 141	8 594
Североизточен	с	207 856	16 616	5 681	11 852	6 244
Югоизточен	13 849	168 490	32 457	4 243	12 280	9 928
Югозападна и Южна централна България	512	110 042	15 477	3 599	20 362	61 249
Югозападен	336	24 170	2 497	1 282	3 752	40 366
Южен централен	176	85 872	12 980	2 317	16 610	20 883
<i>Производство (тонове)</i>						
България	15 009	1 974 425	336 731	398 630	339 991	257 208
Северна и Югоизточна България	14 340	1 801 596	306 256	337 893	232 178	93 882
Северозападен	с	497 788	88 274	71 761	42 788	37 648
Северен централен	625	483 340	107 923	80 901	72 401	16 720
Североизточен	с	515 665	45 428	110 974	68 149	17 844
Югоизточен	13 251	304 803	64 631	74 257	48 840	21 670
Югозападна и Южна централна България	669	172 829	30 475	60 737	107 813	163 326
Югозападен	490	38 424	5 810	19 673	19 682	109 231
Южен централен	179	134 405	24 665	41 064	88 131	54 095
<i>Средни добиви (кг/ха)</i>						
България	980	2 247	2 501	18 702	5 251	2 479
Северна и Югоизточна България	969	2 344	2 570	19 073	5 230	2 209
Северозападен	с	2 379	2 459	16 814	5 271	2 123
Северен централен	1 276	2 641	3 155	22 957	5 963	1 946
Североизточен	с	2 481	2 734	19 534	5 750	2 858
Югоизточен	957	1 809	1 991	17 501	3 977	2 183
Югозападна и Южна централна България	1 307	1 571	1 969	16 876	5 295	2 667
Югозападен	1 458	1 590	2 327	15 346	5 246	2 706
Южен централен	1 017	1 565	1 900	17 723	5 306	2 590

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика", наблюдение "Добиви от земеделски култури – реколта '2013"

Наблюдението “Добиви от земеделски култури – реколта`2013” се провежда от отдел “Агрозистатистика” при Министерството на земеделието и храните в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 543/2009 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката за растениевъдните култури, отчитайки националните особености и допълнителни нужди от информация. Наблюдението е реализирана в периода от 01.11.2013 г. до 31.01.2014 г. от специално наети и обучени анкетатори, които са посетили и анкетирали земеделските стопани.

Респонденти – наблюдавани са земеделски стопанства определени на база на резултатите от проведеното преброяване на земеделските стопанства през 2010 г. Избрани са чрез случайна стратифицирана извадка. Приложен е праг, над който всички единици се наблюдават изчерпателно. Списъкът със стопанства за анкетиране е допълнен с нови стопанства създадени след 2010 г.

Географски обхват – наблюдението покрива цялата територия на страната.

Референтен период – стопанската 2012/2013 година.

Въпросник – състои се от две страници. Включва информация за идентификация на стопанството и въпроси за площите и производството на земеделски култури за наблюдаваната 2012/2013 стопанска година, както и за намеренията на стопаните за сеитба на зърнени и маслодайни култури през стопанската 2013/2014 година.

Конфиденциалност – за да се гарантира тайната на индивидуалните данни, някои от показателите са публикувани в обобщени позиции или са заменени със знак „с“ (конфиденциални данни). Това са случаите, когато:

- Има по-малко от 3 стопанства в разглежданата категория;
- Едно от стопанствата в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

Засети площи – площта със съответната растителна култура за дадена стопанска година;

Реколтирани площи – площта, от която е прибирана реколта. Тя може да е равна на засетите площи или по-малка от тях след приспадане на нереколтираната площ (напр. поради природни бедствия);

Производство – обем на прибраната продукция, вкл. загубите след прибиране на реколтата и брака в стопанството. Включват се количествата, използвани директно в стопанството и реализираните на пазара, изразени в тегловни единици на основния продукт;

Среден добив – резултативна величина, изчислена въз основа на прибраната продукция и реколтираните площи или това е производството на единица реколтирана площ;

Районите, които образуват ниво 2 (NUTS 2), са следните:

- **Северозападен** – Видин, Враца, Ловеч, Монтана и Плевен;
- **Северен централен** – Велико Търново, Габрово, Разград, Русе и Силистра;
- **Североизточен** – Варна, Добрич, Търговище и Шумен;
- **Югоизточен** – Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол;
- **Югозападен** – Благоевград, Кюстендил, Перник, София (столица) и София област;
- **Южен централен** – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян и Хасково.

Достъпност на статистическата информация – резултатите от провежданите от отдел “Агрозистатистика” при МЗХ наблюдения са публикувани на сайта на Министерството на земеделието и храните на адрес:

http://www.mzh.government.bg/MZH/bg/ShortLinks/SelskaPolitika/Agrostatistics/Crop/Posts_copy3.aspx,

Информацията е предоставена на Евростат и е публикувана в статистическия годишник и статистическия справочник на НСИ. Провеждането на статистическите наблюдения и разпространяването на резултатите се извършва в съответствие със Закона за статистиката (ДВ, бр. 57 от 25.06.1999 г. и последвалите го изменения).

